

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Melyeken:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K —
1 évre	1 K 80	1 évre	3 —
1 évre	3 — 60	1 évre	6 —
1 évre	7 — 20	1 évre	12 —

Főszerkesztő és lapkiadó: **Baranyay Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Major Mihály.**

Megjelenik: minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Telefon 208.

Egyes számok kaphatók: a dohányföldszékben.

Rovás.

(.) Hatalmának teljes tudatában járja végig a rendőr ur a háztulajdonosokat, hogy járdáikról eltisztítsák a havat, mert különben összeütközésbe jönnek a policej hivattal. És ezt az összeütközést minimum tíz koronájuk sratja meg. A háztulajdonosok megmondolva a nehéz anyagi viszonyokat, azonnal kilóditották a kaparóval a mindenesüket a járdákra s lón nagy tisztaság. Nem kell félni, hogy bordáink megemlegetik a sikos járdákat. Rendben van. Így kell tenni mindig. Egy szabad királyi városban ennnyit elvárhatunk.

En azonban, ha háztulajdonos vagyok s nálam is leadta volna látogatását a rendőr ur, dacára galambtermészetemnek, megmondtam volna a mondókámat neki amugy Sári néni módjára. Irodalmi stílusban valahogyan így hangzik: A városház a saját portája előtt kaparja el a fagyos havat s csak aztán fenyegetsen. A Szent István utcában a városházépület oldalán úgy látszik a napsugárra várnak. A rendőr ur ott is elmehtene a háztulajdonoshoz.

Más. Örömmel vesszük tudomásul, hogy a szépítő-egyesület bizottsága megérkezett a kiküldetésből. Már sürgetik a taggyűjtőik beadását. Megint volna egy alázatos kérésünk. Ne a gyűjtőik beadását sürgessék, hanem a taggyűjtést. Kuriozumként kilencvenhét uriemberrel beszéltem s közülük egy sem látta még a gyűjtőiket. Hát így bizony nem sok tagja lesz az egyesületnek. Pedig elsősorban erre lenne szükség.

Követeljük a korcsmák és pánkamérések bezárását szombat esti 6 órától hétfő reggelig.

Ellenmegjegyzés dr. Steinherz J. főrabbi úr megjegyzéséhez.

Egy barátom figyelmeztetésére én is tudomást szereztem azokról a megjegyzésekről, melyeket dr. Steinherz Jakab főrabbi úr a „Székesfehérvár és Vidéke”-ben ott megemlített cikkemre felhozni fáradozott. Bár ő elfogultsággal vádol, cikkem olvasói meggyőződhetnek, hogy e helyről tán soha senki úgy nem dicsérte a zsidókat, mint én. Kötelességem azért állításait ép úgy helyreigazítani, mint ahogy ő az enyéimet félreigazította.

Először is hol van anakronizmus? En azt állítottam cikkemben, hogy azelőtt, tehát a régebbi időkben a talmud volt a szellemi oktatás főpontja; de hozzátettem cikkem további helyein, hogy ez a tanrend mai nap már teljesen megváltozott; azonban a talmudtanulás eredményezte bizonyos szellemi irányzat a mai napig megmaradt; állításom tehát ugyanaz, mint melyet a főrabbi úr velem szemben állít. Azt azonban nem hallgathatom el, mit a főrabbi úr legjobban tudhat, hogy bizony Felső Magyarországon, még egyes helyeken még most is az ősi módon megy és virágzik a talmudtanulás; vagy hát a böcherikolák mik volnának, vagy mi célra szolgálnának? — A további vád pedig, hogy én a bünököt a talmuddal hoztam volna összefüggésbe? Nem, hanem kiemelttem a zsidók iskolázott szellemét s csak azt mondtam, hogy ha (esetlegesség) ha tehetségüket szívesen használják, sokat érhetnek; meg hogy a talmudtanulmány, a folytonos tanulmány érzelmi életüket kiszáritotta s ezért az emberi ősz tön, az önzés könnyen uralomra kap. Hol van itt az okozati összefüggés?

Meg hogy én buta magoiásról rebesgettem volna? Inkább kiemelttem a kívülről való tanulás eredményét, a szellemi frisseséget. Mindenben az igazat mondtam, amit igazán lehetett, megbánultam és megdicsértem. Hol itt a reakcionárius szellem?

A főrabbi úr megemlíti a talmud szórszálhasogató dialektikáját; s mivel ilyenféle módszerrel dolgozott a középkori bölcsészet is, azért ezt és a talmudot egyenlőképp mérlegeli. Kérdem azonban, vajjon a tartalom nélküli dolog-e? Hamis tételeket

nem lehet-e ugyanazon módszerrel tárgyalni, mint az igazakat? A módszer azonossága (bár ez sem áll egészen) keveset mord; inkább azon fordul meg a dolog, gazdag-e a mű magvas, fenséges eszmékben. — Jón azonban egy ütökártya is: a nominalisták és realisták viszálja; de uram, ez csak kétszáz évig tartó szellemi mozgalom és irányzat volt, míg a talmudtanulmány csaknem kétezeréves; a szálla és gerenda egymás mellett!

A főrabbi úr tájékozatlanságról is vádol. Ime én teljes tisztelettel vagyok Jehuda Hanaszí s a többi rabbinusok iránt, kik a talmudszerkesztés munkájában résztvettek; én öket nem kicsinyesűeknek, hanem csak kicsinyeszellemtűeknek neveztem, mert az a bizonyos nagylelkű tekintet a mindenre kiterjedő felebaráti szeretetet, az emberi kicsinyesűgek fölé való magasztos emelkedést kiterjedt látókörű művük nem sugározza. A főrabbi úr jobban tudja a történelemből, mint én, hogy mindazok a zsidó tudósok, kik mélyebben hatoltak a zsidó módba és természetbe, sürgötték a talmud elterítését. Anan ben David és követői a karaimok hiu emberi munkának tartották a talmudot. Es a mélyebb érzelmű szellemek korán a Kabbalah felé fordultak és ez csak visszahatás volt a talmud szélemiszegénysége ellen. Mint üdözték a talmudisták Aristotelest, kinél alaposabban az észgazságotokat senki meg nem állapította; mennyire nem tetszett nekik Mei monidesnek a zsidó tudósnak észszerű, Aristotelest ajánló irányzata.

On azt mondja továbbá, hogy a gyászos középkorban (bár nem gyászoltak annyit öngyilkosságot, mint ma) nem a talmuddal, hanem inkább etikai művek írásával foglalkoztak; ezzel szemben tessék csak olvasni a Pallas lexikont, ahol egyik rabbi azt mondja a talmudról (és inkább a jobbat mondja, mint a rosszabbat!), hogy annak tanulmánya a középkorban és végén minden más tanulmányt kiszorított. Ő így, ön másképp?!

A főrabbi úr úgy vélekedik továbbá, mintha én a zsidó tehetség lekiacsinálném. Távrolról sem; inkább kiemelem, dicsérem, mint még csak kevesen dicsérhették. En csak azt mondtam, hogy eredeti gondolatokat, fenséges eszméket aránylag ritkán termel. Ha van kivétel, ez csak erősíti az általános szabályt. Ime, itt van egy csomó filozófus: Spinoza, Leibnitz, Des; cartes, Bacon, Hume, Locke, Berkeley, Fichte, Hegel, Schopenhauer-

eszméket produkáltak; Hegel tapogatta önmagát, hogy létezik-e; amit egyik állított, a másik lerontotta; Spinoza kiváló filozófus volt, de ki is dobta ám a talmudisták az eklésziából; nem tetszett nekik; minjénféle hitközségi dolgokból kizárták.

Mendelsóhn Mózes (nem a zsenész Mendelsóhn!) a modern zsidóságnak volt kiváló írója és előharcosa. Antakolszky-t nem ismerem. Meyerbeer, Rubinstein kiváló zenészek voltak. Vámbéry Ármin utleirását nagy örömmel olvastam diákkoromban. Furán esik azonban, hogy Vámbéry a magyarok bejövételét, Árpád létezését, a magyar nép önálló fellépését keréken letagadja. Marcalit a Budapesti Hirlap azért szokta megtámadni, mert műveiben a régi magyar kiváltságokat, előjogokat perli a magyari zászló jogait szerteli letagadni. Alexander remekül tudja ismertetni a külföldi filozófusokat. A Budapesti Hirlapban Alfa név alatt szellemes cikkeket ír.

A főrabbi úr végül a buddhizmusra és mozlímekre hivatkozik, kik nagyon lesajnálják a keresztényeket, mert öket nem akarják megérteni. Ez pompásan el van látva! Mert az bizonyos, hogy pl. a tehénvizelet lélekfeszítő hatását mi keresztények soha nem fogjuk megérteni, még akárvan sem, ilyen buta tanokkal a buddhisták minket ne butítsanak; a főrabbi ur is úgy ért meg minket, mint mi a buddhistákat! Ami pedig a mozlímeket illeti, a kielégíthetetlen satyriasmusban szenvedő Mohammed követőinek erkölcsi életét a megengedett, az ajánlott háremrendszer, a sokneveltség által a holpontra juttatta, s a mozlímeknek testiségűl bűzös szellemi légtöré még magasabbra sem enged nézni, annál kevésbé a csillagokig, s hogy minket nem látnak meg, azt fájlalniok kellene, de lesajnálni csak tompa butaságokban tudnak bennünket; a sokneveltség még Salamon zsidó király lángeszét is veszélybe juttatta, azért egy sokkal kisebb eszű mozlím nép vélekedésével ne akarjon a főrabbi ur minket dűlőre juttatni.

S hogy a főrabbi ur a bibliát, mely a miénk is bár mi jobban megbecsüljük, szentnek tartja, ez nagyon helyes dolog; s hogy a talmudot mi sem tartjuk szentnek, az megint helyes dolog.

K.

Makulatur papir szerkesztőségünkben eladó.

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,

AZRÉLTY: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

Egyesületi élet.

A palotavárosi kath. körben f. hó 16-án este 6 órakor Major Mihály hírlapíró tart felolvasást.

A vízvárosi kath. kör f. hó 19-én (vasárnap) tartja évi rendes farsangi táncmulatságát a legényegyesület helyiségében saját könyvtára javára. Belépődíj 80 fill. Kezdeté 7 órakor.

Farsang. A „székesfehérvári munkás dalkör” folyó hó 26-án este 8 órakor tartja saját pénztára javára a Magyar Király nagytermében táncsal egybekötve első nagyszabású dalestélyét. Személyjegy 1-50 kor. családjegy 3 kor.

A magyar szent korona országai vasutas szövetségének székesfehérvári kerülete 1913. évi február hó 2-án (vasárnap) Székesfehérvárot, a „Magyar Király”-szállóba összes termeiben „Otthona” és könyvtár-alapja javára zárkörtü táncmulatságot rendez. Belépődíj: személyjegy 2 korona. családjegy (négy személyre) 4 korona. Kezdeté este 8 és fél órakor. A zenét Pozsár Lajos teljes zenekara szolgáltatja.

Színház.

Január 12.

Lotti ezredesei. Operette 2 felvonásban. Evekkel ezelőtt a józsi neveléstől kapott deréknyilalással montünk haza erről az operetteről. Tegnap pedig ezzel a fájó érzéssel, hogy Lotti ezredeseit valóságos kivégezték. Kovács Lili iparkodott a mentő lenni, egynek iparkodása azonban kevésnek bizonyult. Hogy nevető kupléja nem érte el azt a hatást, amit Lónyai Piroska produkált vele, mindenesetre a gramofonok rovására kell írni, ami annyira közönségsé tette, hogy Kovács Lilinek kevés oka van busulni azon, ha nem tudott megnevetetni istenigazában bennünket.

Szalkainak még meg van a régi jó humora, Déri jó volt, Szántó az egyoldalúságától nem tud szabadulni, Bródy szerepénél mindig eszünkbe jut Miklóssy, akit bizony egyhamar nem fog elfelejteni a színházba járó közönség. Erckövy úgy látszik abban a hitben van, hogy mindig a podagrás labuak járását kell utánozni. Kóhalmi meg Szepessy alkorta szerepben is meglepően gyengék voltak. A kar a legtöbb szereplések egy-egy új blamagét szerez a fekete könyvébe. Szabolcsi egyszerűen fityült a darabra, nem tartotta érdemesnek azért a két percért az átöltözést, hanem az otthoni ruhájában tüntetett a színpadon. Ma-holnap már nálunk minden lehetséges? Több figyelmet s jó-akaratot kérünk. A közönség elég szép számmal jelent meg a boszorkodásra. (c)

Heti műsor:

Csütörtök, Éva boszorkány. Ujdonság.
Péntek, Csókszanatórium. Leszállított helyár.
Szombat, d. u. Cigány, népszimfű, ifj. előadás.
Szombat este, Sarkantyú. Ujd.

Nyiltér. *)

Értesítés!

Alulírott tisztelettel értesítem az érdekelteket, hogy a volt Birkl-féle sütödét dr. Fuchs Józsefné urnától megvettem s azt 1913. jan. 31-én átveszem, tehát akinek ezen üzletből kifolyólag bármilyen követelése van, az átvételi időn belül jelentkezzék, mert későbbi jelentkezés figyelmenbe nem vétetik.

Üllő József
sütőmester,
Rákóczi-utca 40.

*) E rovatban közöltökért nem vállal felelősséget a Szorik.

Varrógépjavitások

műhelyekben gyorsan és szakcszerűen készíttetek.

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legrégebbi varrógép-üzlete.
Székesfehérvár, Nádor-utca, Töltényi-féle ház

Apróhirdetések.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Egy jó házból való fiú tanulót felvétetik Burg Hermann úveg és porcellán kereskedőnél Buzapiac.

Rác-utca 15. szám alatt takarmányrépa 50 kilótól kezdve eladó.

Templomi gyertyák nagyobb és kisebb mennyiségben leszállított áron kaphatók a felsővárosi plebánián.

Selyem-utca 48. sz. Kovácsműhely (lakással) február 1-re kiadó. Bővebbet Sütő-utca 4. szám.

Eladó egy öt éves ló, herélt. Kitiűnő egyenes, Sarló-utca 10. szám.

Egy kisebb jégverem kiadó. Öreg-utca 9.

Eladó egy ház Alsókirályos 8. sz. alatt, ugyiszintén egy hat oktályos jó karban levő szőlő is az Öreghegyen. Tudakozódni lehet Alsókirályos 8. sz. alatt.

Zámoly-utca 28. számú ház szabadkézből eladó. Tudakozódni lehet ugyanott.

Rác-utca 8-ik számú ház szabadkézből eladó, tudako-zódni ugyanott lehet a tulajdonosnál.

Emberbarátok! 92 éves, nyomorban élő aggyastyán bármi csekély segítyt kér. Cim: Türr József Palánka. (Bácska.)

Lapok, folyóiratok megrendelhetők Horváthné és Rónainé papírüzletében, Kossuth-u. 15.

Legújabb.

Ha **hegedülni** óhajtsz

Megtanulni, rendelje meg a tisztán műdolgozott, remek hangú, domború

HEGEDÜT,
tokkal, 16 drb. felszereléssel és
: **MESÉS AJÁNDEKKAL** együtt :
csak 12 koronáért

WAGNER
a „Hangszer-Király”

országoszerző elismert elsőrendű
HANGSZERÁRUHAZÁBAN, Budapest,
József-körút 12. Fényképes árjegyzék
ingyen.

Óvás: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra

LEGSZEBB
ajándék
egy jó és mégis olcsó
zongora, vagy pianinó.

Használt, de jó karban levő zongorákat veszek és eladok.
Egy mahagóni pianinó ugyanolyan szerkezettel eladó.

ROSENSTEIN
Iskola-u. 6. Telefon 291.

SZENT ISTVÁN

ártézi, gőz, iszapmedence és kádfürdő.
Székesfehérvár, **Bástya-utca**
3. szám.

Tisztelettel értesítem a m. t. közönséget, hogy a Szent István gőz- és kádfürdőt megvettem, a melyet két ártézikuttal és iszapmedencével kibővítettem, teljesen újonnan átalakítottam és minden igényeknek megfelelően berendeztem. Ártézikuttaim kifogyhatatlan mennyiségű, gyógyhatású kristályvízzel látják el naponként az összes fürdőmedencéket.

Ami a fürdőkezelést illeti, azt személyesen fogom vezetni és előre is biztosítom a m. t. közönséget, hogy a legpontosabb kiszolgálás, rend és tisztaság tekinteteken szigorú ellenőrzést gyakorlok. Személyzetem elsőrendű masszírozók és tyukszemvágókából áll, akik szakképzettségük és előzékeny modoruk által iparkodnak majd a mélyen tisztelt közönség elismerését és szeretetét megnyerni.

A mélyentiszelt közönség szives pártfogását kérve maradalm teljes tisztelettel

Ifj. TÖGL GYULA,

fürdőtulajdonos.

Gőzfürdő napok:
Urak részére: Április 1-től október 31-ig reggel 5 órától, november 1-től március 31-ig reggel 6 órától déli 12 óráig. Ünnepek és vasárnapokon egész nap.
Hölgyek részére: Naponként délután 1 órától este 6 óráig. — Pénteken egész napon át.

Fürdődíjak ruhával együtt:

Gőzfürdő	—60
Gyermekek 10 évig	—30
Porcellán kád	1—
Cinkád	—80
Hideg-gyógyfürdő	—60
Iszapfürdő	2—
Szénsavas-fürdő	2—
Sósfürdő	1-20

BÉRLETJEGYEK: 10 db. gőzfürdőjegy 5 K, 10 db. porcellánkád fürdőjegy 8 K, 10 db. cinkád fürdőjegy 7 K.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árszámai ezen védjeggyel ismerhetők fel.

ÓVÁS!

A ki varrógépet akar vásárolni ne befolyásoltassa magát olyan hirdetések által, melyeknek az a céljuk, hogy SINGER név alatt használt, vagy régebbi rendszerű gépeket hoznak forgalomba. Inkább az ügyeljen, hogy varrógépeinket nem viszont elárulították, hanem saját üzlethelyiségünkben közvetlenül adjuk el a közönségnek. Csak oly üzletekben melyek ezen címerével vannak ellátva, szereshetők az eredeti SINGER varrógépek.

Singer Co varrógép-részvénytársaság Székesfehérvár, Nádor-utca Töltényi-féle ház

MEGHIVÓ.

Az Általános Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

folyó évi február hó 2-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében Székesfehérvárott (Várkörut 14. sz.) tartandó

I. csonka évi közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.
2. A mérleg megállapítása és a nyereség hováfordítása iránti határozat.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
4. Határozathozatal az év közben megüresedett igazgatósági tagság betöltése iránt.
5. Az alapszabályok 30-ik §-a értelmében a felügyelőbizottsági tagok megválasztása (a

lelépő felügyelőbizottsági tagok újból megválaszthatók).

A közgyűlésen szavazati joga van minden jelenlevő önjogi részvényesnek, ki részvényét a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés előtt legatább 10 nappal a társaság pénztáránál letette.

Személyesen meg nem jelenő részvényes magát más felhatalmazott részvényes által

képviselheti. Minden letett részvény egy szavazatra jogosít, azonban a részvényes saját részvényeit után 50, meghatalmazás alapján szintén 50 szavazatnál többet nem gyakorolhat.

A mérleg és a jelentések az intézet helyiségeiben megtekinthetők.

Székesfehérvár, 1913. január 10.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Általános Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

I. zárszámadása az 1912. évről.

Mérleg-számla.

VAGYON		K.	f.	TEHER		K.	f.
Pénztárkészletek		66134	40	Alaptőke		500000	—
Leszámitolt váltók		516684	31	Tartaléktőke*			
Előlegek értékpapirokra		60396	08	Betétek		193810	22
Értékpapír tárca		20910	45	Hitelezők		64910	—
Adósok		109612	55	Átmeneti tételek		9684	28
Leltár		2671	37	Nyereség		15341	62
Óvadékkölcsön		4500	—				
Alapítási költség		1500	—				
Átmeneti tételek		1336	96				
		783746	12			783746	12

* Ez évi dotáció: 15000 korona

Nyereség- és veszteség-számla.

TERHEK		K.	f.	JÖVEDELMEK		K.	f.
Tisztifizetések, irodalombér és üzleti költségek		17656	81	Tiszta kamatjövedelem		30104	96
Adók		1700	—	Különféle nyereségek		5675	75
Leírás alapítási költségből		1082	28				
Nyereség		15341	62				
		35780	71			35780	71

Székesfehérvár 1912. december 31.

Fodor Gyula
pénztáros.

Az igazgatóság:

Dr. Löwy Márk
Klein Lajos
Oiner Mór

Rátz Soma
vezérigazgató.

Dr. Árokey Antal
Bruck Mór
Steiner Ignác

Hajnal Lajos
főkönyvelő.

A felügyelőbizottság:

Meszleny Béla
elnök.

Pfeifer Ignác
Dr. Preisich Kornél
Rakssányi Zoltán.

Nyomtatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.